

**Io. Iac. Chiffletii De Linteis Sepulchralibus Christi
Servatoris Crisis Historica**

Chifflet, Jean-Jacques

Antverpiae, 1624

Cap. VII. Nouatorum sannæ & argumentum duplex in sacra Christi
Sudaria: Vesontinum Sudarium cur institarum notas non habeat. Exhibetur
Lazarus suscitatus, vinculis nondum solutus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64456](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64456)

fuit antiquissimi æui matronis, vela funebria texere propinquis & amicis. Penelope apud Homerum Laërti Heroi texuit simile linteum: & pretiosissimas vestes defuncto Pallanti,

— *lata laborum*

*Ipsa suis quondam manibus Sidonia Dido
Fecerat, & tenui telas discernerat auro.*

CAPVT VII.

Novatorum sannæ & argumentum duplex in sacra Christi sudaria: Vefontinum sudarium cur institutarum notas non habeat. Exhibetur Lazarus suscitatus, vinculis nondum solutus.

VBIQUE proiectus ad calumnias Calvinus, in Christi præcipuè & Sanctorum reliquias virus suum euomuit. De sindone siue sudario Christi ita loquitur: *Ex hoc modo (sepulturæ Iudaicæ) luce clariores sunt imposturæ Papistarum: ostendunt enim linteum, in quo effigies integri hominis, unà cum capite impressa apparet. at sindon tegumentum corporis, solum Christi corpus tegebat, vsque ad caput. unde ergo, vel à quo effigies illa cum capite; cum Christi caput non hac sindone, sed sudario fuerit velatum? Mirum quàm hoc argumento Calvinus exultet, insultetque Catholicis sacrorum Sudariorum cultoribus.*

E ribus.

ribus. Addunt alij eiusdem farinae, institas quoque debuisse in sindonibus repræsentari; quippe Iudæi soliti sunt mortuorum manus ac pedes, tænijs quibusdam ac fasciolis siue institis religare, vt clarè exprimitur in Lazari sepulturâ: *Et statim prodijt, qui fuerat mortuus, ligatus pedes & manus institis, & facies illius, sudario erat ligata.* Ab his omnibus se expedit Pingonius, pro Sindone Allobrogicâ pugnans, dum ait, eâ non fuisse inuolutum Christi corpus in sepulchro, iam ablutum & perunctum, sed tantùm cruentum, & de cruce recens depositum, ante pollincturam. Et verè hoc quidem ille, vt infrâ pluribus confirmabo. Nobis verò de Sindone Vefontinâ, quam in sepulchro fuisse dicimus, incumbit explicare, quomodo caput simul cum reliquo corpore exhibeat, nullas autem ostendat institas, quibus manus pedesque reuincti sint. Et quidem Gretserus videtur ad miraculum confugere, etsi illam quoque quam Calvinus obijcit sepulturæ Iudaicæ formam, in dubium reuocari posse asserit. *Sed demus (inquit) id quod Calvinus tamquam certum sumit, Sindonem seu corporis inuolucrum, ad solum vsque caput pertinuisse, solumq; sudarium, totius capitis tegumentum fuisse, de quo, fortassis aliquis non immeritò dubitet: sed tamen demus hoc; an putat Calvinus Christum vel resurgentem,*

vel

1. de Cru-
ce c. 85.

*vel in sepulchro iacentem, tanta non fuisse potentia, ut
 sindoni totam suam effigiem imprimeret, licet totum
 corpus sindon non complecteretur? Fortè Calvinus
 crassâ quadam cogitatione ductus sibi persuadebat
 Christum esse similem plastis & fictoribus, qui ut ce-
 ram imagine alicuius insigniant, necesse habent totum
 exemplar cera applicare; vel pueris, qui totam corporis
 speciem dum in niue effigiare volunt, totum quoque
 corpus niui superiniiciunt. Hæc ille, & magnâ ratio-
 ne: non enim metienda est modulo nostro diuina
 virtus; & cùm certum sit, aliquid miraculi inter-
 uenisse in illâ sacrorum linteorum ad totius cor-
 poris similitudinem delineatione; tam facile Chri-
 sto fuit plura simul edere miracula, quàm vnicum.
 Quia tamen in rebus fidei ac religionis, non sunt
 nisi ex necessitate inuehenda miracula, maximè
 vt illorum imbecillitati consulatur, qui sunt *tardi
 corde ad credendum*, etiam in mysterijs ad salutem
 necessariis; duo mihi declaranda suscepi, quibus
 impiarum ratiocinationum tota vis infringatur:
 alterum, institas, siue fascias sepulchrales, in sepul-
 turâ Iudaicâ non extremis manibus dumtaxat &
 pedibus religatas fuisse funiculorum instar, sed
 totum cadauer, vno capite excepto, complecti so-
 litas, & circum illud conuolui: alterum, quòd su-
 darium capitis, ex ritu funeris Iudaici, totam ante-
 riorem*

36 DE LINTEIS SEPVLCHR. CHRISTI
riorem corporis partem obtexerit. De hac poste-
riori quæstione agam capite sequenti ; nunc de
priori.

Igitur, quòd fasciæ sepulchrales, siue institæ,
toti corpori circumuolutæ sint, planè sicut fasciæ
infanti in cunis iacenti circumduci solent, indicat
Herodotus in Euterpe. Δέξαντες, inquit, τὸν νεκρὸν,
κατελίοντο πᾶν αὐτὸ τὸ σῶμα σινδόνι & βυσσίνῃ, τελα-
μῶσι καὶ τατέμηρφοισι. *Mortuum ubi abluerunt, totum
corpus eius in sindone byssinâ, incisís loris, obligant.*
Hæc ille de Ægyptijs, ex quibus plerosque ritus
suos hausere Iudæi : & significat non obscurè

Cap. 19. S. Ioannes, ubi dicit : *Acceperunt ergo corpus IESU,
& ligauerunt illud linteis cum aromatibus, sicut mos
est Iudæis sepelire.* Ecce non pedes tantùm, aut ma-
nus, sed corpus ligatum dicit ; & quidem non an-
gustis tænijs, & quasi funiculis, sed linteis ; nempe
fascijs sepulchralibus, iustæ latitudinis, ex lin-
teis, seu lineâ telâ in longum recto filo abscissâ.
Firmat Augustinus loco iam suprâ citato : *Propter
sudarium, ait, quod capiti adhibebatur, & institas,
quibus totum corpus alligatum est.* Non ergo manus
solæ cum pedibus, institis colligari solitæ.

Sed quid ad illud Ioannis de Lazaro, qui voce
Christi excitatus, *statim prodijt ligatus manus & pe-
des institis?* hic vnus locus plerosque omnes mouit,

vt Iudaico ritu manus pedesque extremos proprijs
vinculis seorsim à corporis trunco colligari solito-
s existimarent: sed propiùs intuenti aliud om-
nino videbitur; non enim mihi dubium est, quin
institæ seu fasciæ, etiam Lazaro cum manibus pe-
dibusque totum corpus adstrinxerint, vt pueris,
qui fascijs inuoluti, Plinio dicuntur *iacere manibus*
pedibusque deuinctis. Nonnus de Lazaro:

Procem.
lib. 7.

— καὶ ἐν ποδὸς ἄχει καρήνῃς

In Ioan.
cap. 11.

Σφιγόμενον πλεκτηῖσι ὅλον δέμας εἶχε κερείαις:

Est à pede ad caput usque, habebat totum corpus con-
strictum nexilibus institis, seu fascijs sepulchralibus.
Quid clarius? sciebat scilicet Nonnus vetustus Au-
ctor, quas institas ad manus & pedes Iudaica con-
suetudo admitteret; nimirum quæ manus ad trun-
cum complicatas, simul cum reliquo corpore,
adeoque crura ipsa ac pedes inuoluerent. Cur ergo
cùm totum corpus fascijs constrictum esset, ma-
nuum dumtaxat ac pedum meminisse voluit
Ioannes? quia id solum exprimi par erat, vt noui
miraculi constaret ratio. Bina in Lazaro susci-
tato illustria miracula agnoscunt Patres, & quòd
iam quartum diem mortuus reuixit, & quòd vo-
catus à Christo, uinctis licet manibus & pedibus,
statim prodijt. O maximum, inquit Euthymius,
ac duplum miraculum! non solum qui iam olebat resur-

E 3

rexit,

In Homil.
de Gratia-
rū actio-
ne, To. I.

rexit, sed etiam qui vinctus erat exiit de monumen-
to. Et S. Basilius, Ο νεκρός, inquit, ἐζωοποιήθη, καὶ ὁ
δεδεμημένος ἀπεπάτη. Θαῦμα ἐν θαύματι, καὶ ἰσχύς δε-
δέως τὰς πόδας, καὶ μὴ κωλύεσθαι πρὸς τὴν κίνησιν. Ecce
mortuus à morte rediuiuus fit, ligatus quoque ambu-
lat. Admirare miraculum in miraculo; pedes institis
habebat vinctos, neque interim à motu prohibebatur.
Aptissimè igitur S. Ioannes de pedibus tantùm
& manibus Lazari vinctis meminit, quia à corpo-
ris trunco fascijs ligatum egredi de monumento
mirum non fuit: at surgere in pedes, & à tumulo
exilire, manibus ac pedibus constrictis, id enim ue-
rò insolens fuit, & *miraculum in miraculo*, vt ait Ba-
silius: quia ne viuus quidem & firmis viribus, si
toto corpore iaceat, artubus ligatis eriget se vm-
quam in pedes, cùm ad surgendum varia manuum
pedumque iactatio ac libratio necessaria sit, vt
docet experientia, & probant mechanici. Addo
rem in hoc negotio magnà obseruatione dignam.
Apud eruditos, per manus & pedes, artus integri
intelliguntur. Χειρ Hippocrates & Galenus di-
uidunt in brachium, cubitum, & ἄποχειίδα, siue
extremam manum; pedem autem in femur, ti-
biam, & ἄκρον πόδα, seu pedem extremum. Ergo
Lazarus ligatus manus & pedes institis, hoc est, to-
tos artus superiores & inferiores. at quomodo quæso
artus

artus integri ligari potuerunt, nisi truncus quoque corporis iisdem fascijs coërcitus est? Sensum nostrum iuuabit hæc pictura, Lazarum voce Christi suscitatum, & vinculis nondum solutum exprimens.

IESVS voce magna clamauit, Lazare veni foras, et statim prodijt, qui fuerat mortuus, ligatus pedes et manus iustis, & facies eius sudario erat ligata. Joan. 11. 1

Ad illud igitur quod aduersus Vefontinum Sudarium affertur, nego institas in eo notari debuisse, aut

40 DE LINTEIS SEPVLCHR. CHRISTI
se, aut etiam absque nouo miraculo potuisse; cum
nec solos, nec nudos pedes extremos, manūque
adstrinxerint, sed toti corpori, quibusdam iam
vtrisque linteis obtecto, circumuolutæ sint.

C A P V T V I I I.

*Sudarium Vefontinum esse illud ipsum, quod S. Ioan-
nes dicit fuisse super caput Domini.*

I AM illud videmur non contemnendis conie-
cturis affecuti, Sudarium Vefontinum esse illud
sudarium capitis Saluatoris, de quo mira refert
venerabilis Beda, quodque ait longum esse pedes
octo. Sed ridebit Calvinianus & Bedam & Ve-
fontinos: illum, quod tam longum linteum puta-
uerit soli Christi capiti adhibitum; hos verò insu-
per, quod linteum, anteriorem totius Christi cor-
poris partem referens, pro capitis sudario osten-
tent, cum sudarium capitis in sepulturâ Iudaicâ
non nisi caput obuelarit, vt ex Ioanne manifestè
haberi videtur, qui vndecimo capite de Lazaro,
& facies illius, inquit, sudario erat ligata. & capite
vicesimo: *Et introiuit in monumentum, & vidit lin-
teamina posita, & sudarium quod fuerat super caput
eius, non cum linteaminibus positum, sed separatim
inuolutum in vnum locum.*

In